Hz. Peygamber(s.), ümmetinin âlimlerinden olan Abdullah b. Mesud'a; "İnsanların en âlimi kimdir" diye sormuş ve edebinden dolayı Peygamber'e gerekli cevabı vermeyince Resulullah (s.), kendi sorusunu kendisi şöyle cevaplandırmıştır: "İnsanların en âlimi hakkı görendir."1 Bu tanımlama bizlere hakkı görüp tabi olmakla, âlim kavramı arasındaki yakın ilişkiyi ortaya koymaktadır. Hakkı göremeyen ve hakka karşı çıkan insanlara âlim demek tarihi bir yanılgıdır. Hakkı görebilmek için Allah'ın "en-Nur" ve "el-Basir" isimlerinden gerekli payı en üst seviyede almak gerekir. Gönle ve zihne ilkâ edilen bu nur sayesinde insanlar hidayeti bulabilirler. Birçok şeyi bilip okumalarına rağmen hakkı göremeyen ve hidayete eremeyen oryantalistler, Allah Teâlâ'nın bu isminden zerre kadar pay almayan bedbaht kimselerdir. Sadece oryantalistler değil, Müslüman bir toplumda yaşayıp yetişmelerine rağmen İslâm'a onlardan daha çok zarar veren ve bilgiyi firavunların saraylarına taş taşımak amacıyla kullanan yerli oryantalistlerin de bu isimden gerekli payı aldıklarını söylemek mümkün değildir. Onun için rabbani âlimlerden İmam Malik (ö.h:179) ilimle "nur" arasında bir bağ kurmuş ve şöyle söylemiştir: "İlim çokça rivayette bulunmak değildir. İlim bir nurdur. Yüce Allah, o nuru (layık olan kişinin) kalbine kor."2 İlahi nurdan yararlanabilen rabbani âlimler Peygamber Efendimizin ifadesiyle; "Peygamberlerin halifeleridirler; varisleridirler."3 Ayrıca; "İnsanlığın önderleridirler."4 Rabbani âlimlerin en büyüklerinden olan Hz. Ali'nin deyimiyle "yeryüzünün kandilleridirler."5 İnsanlar onların önderliğinde ve rotalarında doğruyu bulurlar ve sebat ederler. Toplumun referansı olan bu kimselerin zalim siyasete karışmalarını ve dünyevileşmelerini; hayatı seküler bir mantıkla yorumlayıp maddi değerlere kapılanmalarını Resulullah hoş görmemiş ve böylelerinin peygamberlerin yoluna ihanet ettiklerini belirtmiştir. Ümmetine de böyle kimselerden uzak durmayı tavsiye etmiştir.6

Kur'an-ı Kerim, toplumsal önderlik makamında olan âlimlerin daha iyi anlaşılabilmeleri için "rabbanilik" ve "rasihlik" kavramlarını kullanmıştır. Rabbaniliği İslâm bilginleri; "dinde fakih,7 bildikleriyle amel eden, konuştuğunda hikmetle konuşan ve insanlara samimice öğüt veren, helali ve haramı, emir ve nehyi bilen, ümmetin hangi durumda olduğuna vakıf olan kimselerdir" şeklinde tanımlamışlardır.8 Bu tanımlamaya göre rabbani âlimler toplumlarının sorunlarına çözüm üreten üstün insanlardır. Yukarıda sayılan bütün nitelikleri taşıyan Abdullah İbni Abbas, rabbani âlimlerin en önemlilerinden birisi sayılmıştır.9

Kur'an'ın övgüyle bahsettiği rasih âlimlerin en önemli özellikleri ise vahye mutlak teslimiyetleridir: "□□□□□□□□□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ :inanırız ona Biz" :derler şöyle (âlimler rasih)derinleşenler bilgide yüzden Bu" "□□□□□□□□□ □□□□□ (ilahi kelamın) tümü Rabbimizdendir…"10 Yüce Allah'ın övdüğü bu âlimler; "Yüzleri ve ahlakları güzel ve din anlayışı derin kimselerdir."11 Arapçada "resaha" fiili yerinde durmak sebat etmek anlamlarına gelir. Kök fiilin sözlük anlamı ile kavramsal anlam arasında ilgi kuracak olursak, hak ve hakikatte sebat eden âlime rasih âlim denilir. İlimde rasih olmak; Allah Teâlâ'yı Kur'an'dan zatıyla, sıfatlarıyla yakini ve kesin delillerle tanımak, Kur'an'ın kesin delillerle Allah'ın kelamı olduğunu bilmek demektir.12

Hz. Peygamber'e rasih âlimler kimlerdir? diye sorulduğunda şu cevabı vermiştir; "Yemininin gereğini yerine getiren, konuştuğunda doğru konuşan, kalbi istikamet üzerine olan, midesini ve cinselliğini her türlü haramdan koruyandır."13 Eğer rasih alim diye referans alınan kimseler,

idarecilerin huzuruna (yağcılık ve onların batıl işlerini tasdik için) girerler ve dünyevileşirlerse Peygamber'e ihanet etmiş olurlar ki onlardan kaçınmak gerekir.14 Resulullah'ın eğitim ve öğretiminden geçen muhaddis sahabi Enes b. Malik ise rasih âlimi şöyle nitelemiştir: "Bildikleri ile amel eden, öğrendiklerinden yararlanan, kişidir. Onların ilimlerinin dört özelliği vardır; Allah'a karşı çok takvalı, insanlara karşı tevazulu, dünyaya karşı zahit ve nefsin hastalıklarına karşı da mücâhade halindedirler."15 Sûfi müfessirler ise rasih âlimi; Allah'ı ve emirlerini bilen, Allah Resulünün sünnetlerine ittiba eden kimseler olarak tanımlamışlardır.16 İstikamet, iffet, tevazu, takva, vera ve cihadı hayatlarının anlamları haline getiren bu kişiler Hz. Peygamber ve sahabesi tarafından da ilim öğrenilmeleri gereken otoriteler olarak gösterilmişlerdir. Eğer bu rabbani ve rasih âlimlerden ilim öğrenilmeyecek olursa dinin içerisine bidatlerin karışması muhtemeldir. Bundan dolayı; "Bidat ehlinden ilim öğrenmek kıyamet alametlerinden"sayılmıştır.17 "İlim öğrenmek dindendir; bu münasebetle de dininizi öğreneceğiniz kimseleri iyi araştırınız"18 buyruğu çok derin anlamlar ifade etmektedir. Bu rivayeti iyi kavrayan müfessir Mücahid; "Din, ancak din ehlinden alınır" uyarısında bulunmuştur.19 Bu uyarıları doğru okuyan İslâm toplumu çocuklarına hoca seçerken dikkatli davranmış ve ciğer parelerini sapkın insanlara emanet etmemiştir. Öğrenciler her zaman hocalarıyla beraber anılmıştır. Hocası sapık olanın kendisine de, ilmine de itibar edilmemiştir. Onun için Müslümanlar arsında üstad geleneği çok önemlidir.

Kur'an-ı Kerim'de âlimlerin fazileti ve fonksiyonlarıyla ilgili onlarca ayet vardır. Allah Teâlâ'nın ilim sıfatından gerekli nasibi alarak ümmete önder20 tayin edilen bu insanlar, Hz. Peygamber'in ifadesiyle; "ayet ve sünnetin olmadığı yerlerde davranışları örnek alınan toplumsal önderlerdirler."21 Peygambere vekâleten toplumu her yönden tezkiye etmekle görevli olan rabbani âlimlerin bir takım nitelikleri vardır. Bu nitelikleri taşımayanlar bilgiyi yüklenseler bile toplumsal önderlik makamında olamazlar. Bu nitelikleri resmi kurumlar ve ideolojiler koymamıştır. Müslümanlar için bu niteliklerin ve kriterlerin belirleyicisi Allah(c.) ve Resulüdür. Hz. Peygamber'in davasını üstlenip O'nun yöntemiyle İslâm'ı hayata hâkim kılma mücadelesi veremeyen hiç kimse âlim değildir. Müslümanlar artık bilgiyi yüklenmekle âlim olmanın arasını tefrik edebilmelidirler. Aksi hâlde hayatın birçok alanında kandırılmaktan ve ilim adına sapkınlaştırılmaktan kurtulamazlar. Çok kısa da olsa önemini vurguladığımız rabbani âlimlerin özelliklerini şu başlıklar altında toplayabiliriz:

1.Müslüman olmalıdır. İslâm her salih amelin kabul olma şartıdır. Hiçbir inkârcının salih amelinin bir ederinin olmadığına şu ayet işaret etmektedir:
□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□
□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□□□ □□□□
□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□

"Rablerini inkâra şartlanmış olanların/kâfirlerin yapıp ettikleri, fırtınalı bir günde rüzgarın hışımla saçıp savurduğu küle benzemektedir; böyleleri kazandıkları (iyi) şeylerden (de ahirette) hiçbir yarar sağlayamazlar: çünkü (Allah'a karşı sergiledikleri) bu (inkarcı tutum) sapıklıkların en kötüsüdür."22 İlim de salih amel oduğu için sahibi/âlim, Müslüman olursa Peygamber'e varis olabilir. Tahsilinin kendisine manevi yararı olur. Zira kâfirlerin peygamberlere varis olmaları söz konusu değildir. Araştırmacı olmakla âlim olmak farklı şeyler olduğu için bu düşünceleri paylaşıyoruz. Müsteşriklerden din ilimlerinde uzmanlaşan binlerce insan vardır. İslâm'la müşerref olamayan ve hidayeti bulamayan bu kimseleri âlim diye nitelemek mümkün değildir. Ülkemizde yetişmelerine ve akademik camiada yer edinmelerine rağmen; dinin

kurumsallaşmasına şiddetle karşı çıkanlar, sekülerizmin etkisinde kalarak hayata dinden çözümler üretilmesini reddedenler, modern hayat tarzını kayıtsız şartsız benimseyenler, Kur'an'ın bile yetersiz olduğunu iddia edip yeni arayışlar içerisine girenler, sünneti bir yorum olarak görüp delil olmasını inkâr edenler, Kur'an'ı ve sünneti mutlak tarihsel metinler şeklinde anlayıp dinin 632 yılından sonrasına bir şey söylemediğini savunanlar, Kur'an'ın orjinalliğini yitirdiğini iddia edip yazanlar, muharref dinleri hak din seviyesine çıkaranlar, kâfir velayetinin meşruiyetini iddia edenler, ibadetlerin önemini kabul etmeyenler, ayetleri dünya sisteminin güdümünde yorumlayanlar, dini sosyal hayattan kovanları sürekli yüceltenler, Kur'an ve sünnette anlatılan dine; "böyle bir dine iman etmiyorum" diyebilenler, faiz dâhil haramları helal kılma çabasına girenler, tesettürü füruattan görüp direnç alanlarını yıkanlar, Kur'an'ın ebedi ve evrensel oluşunu inkâr edenler, Kur'an kıssalarının bir mizansen olduğunu başkasından ödünç alıp güncelleyenler, Allah'ın tikelleri ve tekilleri bilemeyeceğini savunan ve ideolojileri din yerine koyanlar, deist olduklarını açıkça ilan eden sözde araştırmacılar, Müslümanların kanlarına ekmek doğrayanlara fıkıh(!)yazanlar kesinlikle âlim değildirler. Yukarıda belirtilen fikirleri savunan ve inanan kişileri itikaden nereye koyacağımız ise ayrı bir konudur.

2.İlmi Allah rızası için tahsil etmelidir. Her davranışta olduğu gibi ilim öğrenmede de ihlas önemlidir. Yüce Allah, ihlas sahibi kullarını her zaman övmüş ve riyayı yermiştir. İhlas, ibadetlerin de makbul olma şartlarından birisidir. Bu çerçevede Peygamber Efendimiz ilimde ihlasla ilgili şu açıklamayı yapmıştır: "Her kim ki ilim öğrenirken Allah rızası için değil de dünyalık bir menfaat elde etmeyi kast ederse kıyamet gününde cennetin kokusunu bile duyamaz."23 İhlasını kaybetmiş, ilmi sadece âlim geçinmek ve sefihlerle yapacağı münakaşalarda onları yenme vasıtası olarak gören kimselere cehennem tehdidinde bulunan Resulullah, ilimde samimiyetle ilgili şu ilginç uyarıyı yapmıştır: "Ümmetim hakkında en çok korktuğum (fitne), diliyle âlim olan münafıklardır."25 Şeytan, şeytanlaşmış olan bu insanlar ne kadar bilgiyi yüklenseler de onlardan korkmaz; çünkü neticede aynı işi yapmaktadırlar. Şeytan da, diliyle âlim olan münafıkta toplumu sapıtmayı kendine görev edinmiştir. Hz. Peygamber(s.), şeytanın korktuğu ve ona zor gelen âlimlerin önemini şöyle haber vermiştir: "Bir fakih/dinde derinleşen(âlim), şeytana bin âbidden daha zor gelir."26

3.İlmini gizlememeli ve insanlarla sürekli paylaşmalıdır. Çünkü, şu hadiste beyan edildiği gibi; "Yüce Allah kime ilim verdiyse ilmi gizlememe hususunda ondan söz almıştır."27 İlmi gizlemek Kur'an'da belirtildiği üzere Allah'ın lanetini gerektiren bir suçtur:
□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□
□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□ □□□ □□□□□□
□□□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□□□□

"İndirdiğimiz apaçık hükümleri ve doğru yolu, insanlara biz Kitapta beyan ettikten sonra, gizleyenler (var ya), şüphesiz Allah onlara lânet eder. (onları rahmetinden kovar) ve bütün lânet edebilenler de, onlara lânet okur."28 Bu ayetin arka plânında, hakikati gizleyen Yahudilerin lanetlenmesi olsa da hüküm umumidir. Emanet olan ilmi gizleme hakkı kimseye verilmemiştir. Zira,"Kendisinden yararlanılmayan ilim, Allah yolunda infak edilmeyen hazine gibidir."29 Bu hazinenin başına ne zaman neyin geleceği belli değildir. Ani bir ölüm, zihin kaybı veya geçirilen ağır bir beyin travması her şeyin sonu olabilir. Bu hazinenin daima paylaşılmasını isteyen Peygamber Efendimiz şu önemli tavsiyeyi yapmıştır: "Ey kardeşlerim! İlim konusunda karşılıklı nesihatleşin/birbirinize öğüt verin. Bazınız bazınızdan bir şeyler gizlemesin. Kişinin ilminde

yaptığı ihanet, malında yaptığı ihanetten daha beterdir.”30 Peygamberimiz, ilmi gizlemeyi ihanet saymak suretiyle onun, sahibine emanet verildiğine de işaret etmiştir. Bu nedenle, gizleyerek ihanet etmek yerine layık kimseleri bularak paylaşmak esastır. Bu meyanda Peygamber Efendimiz; “Benim şu mescidime bir şeyler öğrenmek veya bildiklerini öğretmek gibi hayır amacıyla gelenler Allah yolunda cihad eden mücahitler konumundadır.”31 buyurmak suretiyle bilgiyi paylaşmanın önemini belirtmiştir. Yine aynı çerçevede; “Ancak iki kişiye gıpta edilir: Birisi, Allah’ın kendisine mal verip de gece gündüz onu ihtiyaç sahiplerine sarf eden; ikincisi de Allah’ın verdiği hikmetin gereğini yerine getiren ve bu hikmeti başkalarına da öğretendir.”32 buyurmuştur. Abdullah b. Mübarek’in belirttiği gibi, paylaşılmayan ilimin başına; sahibinin ölümü, öğrendiklerini unutması veya bilgiyi tabi olduğu siyasilerin görüşlerine göre yorumlamak gibi felaketler gelebilir.33

Hz. Peygamber(s.); “Kime bir şey sorulur da o kişi ilmini gizleyecek olursa Allah Teâlâ, kıyamet gününde o kimsenin ağzına ateşten bir gem vuracaktır.”34 buyurmak suretiyle ilmi ve onun içerisindeki hakikatleri gizleyenleri şiddetle yermiştir. Çünkü hakikati gizlemek tahrifin türlerinden birisidir. Kitap Ehli, hakkı ya silerek/imha, ya değiştirerek/tebdil, ya da eklemelerde bulunarak tahrif ettikleri gibi dördüncü bir tür olarak gizlemek suretiyle de tahrif etmişlerdir.35 Yüce Allah’ın Kur’an’daki Yahudilerle ilgili tehditleri aynı günahı işleyen herkes için geçerlidir.36 Zamanımızdaki en büyük tahrif; hakikati çeşitli sebeplerle gizlemekle ve aşırı yorum yaparak dini ideolojik yorumlamakla; dünya sisteminin gölgesinde kompleksli yaklaşımlarla yapılmaktadır. Rabbani bir âlim böyle bir hataya kesinlikle düşmemelidir. Çünkü onun temel niteliklerinden birisi de ferasettir.

4.Feraset ve haşyet ehli olmalıdır. Âlim, feraset ve haşyet denilen sıfatlarla muttasıf olmalıdır. Bu iki sıfat onların asli niteliklerindendir. Bu çerçevede kavramları izah edecek olursak feraset; (Allah’ın dilediği ve müsaade ettiği kadarıyla) gaybı bilme ve eşyanın iç yüzü ile ilgili kesin bilgiye ulaşmadır.37 Böyle bir lütfa ulaşmanın yolu, Allah’ın ve Resulünün koyduğu şeri sınırlara ihlasla uymaktır. Şeriata ittiba etmeyenin feraseti olmaz; onlar bakar kördürler. Kişi gözünü haramlardan, nefsini şehvetlerden korur, murakabenin devamlılığıyla iç âlemini, sünnete tabi olmakla dış âlemini tamir eder, helal yemeyi de adet edinirse feraseti yanlış olmaz. Zira feraset, kalbin üzerine düşen bir manadır. Kendisine ters düşen her manayı yok eder. Kalbe hâkimdir. Ferasetin karşısında nefsin ihtimallerine yer yoktur. Ferasetin kuvvetliliği ve zayıflığı imanın kuvvetine bağlıdır. İmanı kuvvetli olanın feraseti daha keskindir. Feraset nuruyla bakan hakkın nuruyla bakar. İlmini haktan alır. Unutkanlık ve gaflet olmaz.38 İmanı yakîn derecesinde olan müminlerin ferasetini Hz. Peygamber şöyle açıklamıştır: “Müminin ferasetinden sakınınız. Çünkü o baktığı zaman Allah’ın nuru ile bakar.”39 Bazı rivayetlerde ise “…Âlimlerin ferasetinden sakınınız.” ifadesi vardır. Çünkü âlimler, Allah’ın nuru ile bakarlar. Bu nuru Yüce Allah, onların kalplerine ve gönüllerine bırakmıştır.”40 Bu rivayetten anlaşıldığına göre feraset biraz vehbidir. Basiretle feraset arasındaki fark da buradadır. Ferasetleri nedeniyle âlimler sözün coğrafyasını çok iyi bilirler. Yersiz ve lüzumsuz konuşmadıkları gibi, ilim denilen emaneti ehliyetsiz ve ilme kabiliyeti olmayan kötü niyetli; bilgiyi Müslümanların aleyhine kullanacak kimselerin yanlarında uluorta saçıp savurmazlar. Zira Peygamber Efendimiz; “Ehil olmayan kimselere ilim öğretmek domuzların gerdanlarına inci takmak gibidir.”41 buyurmuş, sanatsal bir anlatımla şu uyarıyı da yapmıştır: “İncileri köpeklerin ağızlarına koymayın.”42 Esefle belirtelim ki “inciler ve kristaller” köpeklerin ağızlarına düştü düşeli ümmetin dini sorunları çözülmek yerine daha da artmıştır. Eskiden sadece müsteşriklerle yapılan mücadele şimdi kendi coğrafyamıza sıçradı.

Müsteşriklerin yerli işbirlikçileri efendilerinin geçmişte söylediklerini kendi adları ve unvanlarıyla Müslümanların önüne ısıtıp koymaktadırlar. Hiçbir orijinal söylemi olmayan bu kişiler sadece batılın tekrarını yapmaktadırlar. Bunları ciddiye almamak ve batıl düşüncelerine karşı ümmetin gençlerini uyarmak rabbani âlimlerin temel görevlerindendir.

Haşyet ise; kalbin, dinin onay vermediği bir takım çirkin işleri gelecekte yaparım endişesiyle ıstırap duymasıdır. Allah'ın azametini ve yüceliğini iyi tanımaktan oluşan haşyet peygamberlere özgüdür.43 Peygamberlerin haşyeti Kur'an-ı Kerim'de şöyle anlatılmıştır:
□□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□
□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□

"(Peygamberler), Allah'ın mesajlarını insanlara (en güzel biçimde) duyururlar. Yalnızca Allah'tan haşyet duyarlar ve Allah'ın dışında kimseden de haşyet duymazlar. Çünkü hesap görücü Allah yeter."44 Hakk'ın emirlerine bağlanma anlamına gelen huşu, Allah'ın buyruklarına kalbiyle ve organlarıyla boyun eğen manasındaki "hudu" ve "tevazu" ile yakın anlamdadır.45 Bu üç kavramın da haşyetle ilgileri vardır. Haşyet kavramı değişik formlarda Kur'an-ı Kerim'de altmış beş defa kullanılmıştır. Hz. Peygamber(s.), haşyet ile marifet arasında bir ilgi kurmuş ve meselenin özünü şöyle açıklamıştır: "Allah Teâlâ'yı en iyi bileniniz benim ve O'ndan en çok haşyet duyanınız da benim."46 Marifet ile haşyet arsındaki doğru orantı ayette de çarpıcı bir üslupla açıklanmıştır. "□□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□" "…Kulları arasından yalnız anlama ve kavrama yeteneğine sahip olanlar/âlimler Allah'tan (hakkıyla) korkarlar…"47 Hâl böyle iken âlim olma vasfını sadece bilgiyi yüklenmek olarak almak, doğru bir yaklaşım değildir. Âlim olmakla Peygamber'e varis olmak arsında irtibat vardır. Hz. Peygamber'in takvasına, verasına, huşusuna, haşyetine, şecaatine, duruşuna, kıyamına, gayretine, fıkhına, cömertliğine, siyasetine, sünnetine, istikametine, tavrına ve cihadına varis olunmadan âlim olunamaz. Akademisyen veya başka bir nitelikte kişi olmakla âlim olmak birbirlerinden farklı şeylerdir. Gerekli nitelikleri taşımayan zevatın kendilerine âlim süsü vermeleri nebevi ilme varis ulemaya yapılan en büyük ihanettir. Şairin konumuzla ilgili şu dizesi çok anlamlıdır:

"Takvasız ilimde olsaydı şeref,
Allah'ın yarattığı en şerefli varlık olurdu iblis." 48

5.Ayetleri satmamalıdır. Ayetleri satmak ifadesi, belirli bir menfaat karşılığında hakikatten vaz geçmek, hakkı kişilerin konumuna göre ifade etmek, bilgiyi dünyevi çıkarlara dönüştürmek, siyasetin ve gücün karşısında doğruyu söylememek için kullanılan bir deyimdir. Bir takım süfli nedenlerle hakkı batılın seviyesine indirmek veya batılı hakkın seviyesine çıkarmaktır. Bu ifadeleri Yüce Allah hiçbir ayette Müslümanlar için kullanmamıştır. Ayetleri satmak genel itibarı ile müşriklerin, özelde de Yahudi ve Hristiyan din bilginlerinin karakteridir. Yüce Allah şu ayette, hak olan Tevrat'ı tasdik eden ve onda olmayanları mufassal şekilde açıklayan Kur'an'ı doğrulamalarını emretmesine rağmen onların menfaatleri uğruna ayetleri satabileceklerine; hükümlerini değiştirebileceklerine işaret etmiştir:
□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□□
□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□□□
□□□□□□□□□□□□

“Bunun için de, size geçmişte bildirilmiş olan haberleri doğrulayıcı nitelikte indirdiğim bu vahye inanın; onun gerçekliğini inkar edenlerin öncüsü olmayın; mesajlarımı küçük bir kazanca değişmeyin; ve Bana, yalnızca Bana karşı takvalı olun!”49 Ayetin siyakından da anlaşılacağı üzere Allah(c.), Yahudileri hem uyarmakta hem de hakikat karşısındaki durumlarını teşhir etmektedir. Hatta onlar elleriyle yazıp uydurdukları metinleri bile dayatmışlar ve böylece bir Yahudi resmi ideolojisi ihdas etmişlerdir. Resmi ideolojilerine uymayan şeyleri inkâr ettikleri gibi, yanlış anlayışlarını da din hâline getirmişlerdir. Gelen ayet onların elleriyle çıkar uğruna yazıp dayattıkları uydurma din anlayışını ortaya koymaktadır:
□□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□
□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□□
□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□
“O halde, yazıklar olsun onlara ki, kendi elleriyle, ilahi kelam(dan olduğunu iddia ettikleri hususlar)ı kaydettikten sonra, az bir kazanç elde etmek için, “Bu Allah’tandır!” derler. (Böyle diyerek) kendi elleriyle kaydettiklerinden ötürü yazıklar olsun onlara! Ve yine bütün o kazandıklarından ötürü yazıklar olsun böylelerine!”50 Hahamların ve papazların yaptıklarını kınayan Yüce Allah, onların üzerinden bizleri uyarmıştır. Hakikatin pazarlık konusu olmayacak kadar ulvi oluşuna atıflar yapan Kur’an, her hâlükârda hakkın söylenmesini ve üstün tutulmasını istemiştir. Peygamber Efendimiz de hakkı pazarlık konusu yapabilecek kimseyi yanına bile almamıştır. Çevresinde ve davet halkasında onlara önderlik konumu vermemiştir.

Hakkın ve hakikatin pazarlık konusu olması ahlaksız bir davranış olmasına rağmen tarihte varlığını sürdürmüştür. Günümüzde de hakikati satabilen ve maddi değere dönüştüren birçok kimse vardır. İnsanlar ya para karşılığında bu çirkin eylemlerini sürdürmektedir ki medya patronları dünya sistemini zayıflatmayıp takviye edecek bu “Bel’am”lara avuç dolusu paralar vermektedirler. İslâm’da olan birçok şeyi inkâra dayanan bu görüşün sahipleri; dinde siyasetin olmadığını, İslâm hukukunun yetersizliğini, medeni(!) dünyaya entegre olmanın zorunluluğunu, cihadın olmadığını, olsa bile sadece savunmaya dayandığını, örtünmenin tarihselliğini, dinlerin eşitliğini, batı dünyasının içerisinde yer almanın zorunluluğunu, faizin ribadan ayrılığını, sünnetin delil ve bağlayıcılık arz etmediğini ve Kur’an’ın bilgi kaynağı olamayacağını, sorunları çözmede dinin yetersizliğini bir şekilde anlatmaktadırlar. Medya patronlarının verdiği paralara göre hakikate yörünge belirleyen bu adamların çoğu akademik hayattadır. Bu hayatta hakikat, formasyona katlettirilmiştir. Akademik camiadan din, şeriat, Kur’an, sünnet, tarihsellik, hermenötik, ibadetlerin tarihselliği, İslâm ceza hukukunun geçersizliği, dinin kurumsal alandan çekilmesi vb. konularda o kadar çok şey duyduk ve okuduk ki şaşırmamak elde değil. Bütün bu konulardaki hakikat dışı söylem bir menfaat karşılığı ise, din bir başka biçimde satılmıştır. Yapılması gereken; dini pazarlık konusu yapan bu şahıslara karşılık, istikamet üzere yaşayan gerçek bilginlerden ayrı bir blok oluşturup hem ümmetin sorunlarına çare bulmak, hem de dini bu ehliyetsiz kimselerin elinden kurtarmaktır. Müslümanlar bu öneriyi acilen hayatlarına geçirmezlerse kafa karışıklıklarından kurtulamazlar ve dini bakımdan sağlıklı bir nesil de yetiştiremezler.

6.İslâm’ı önce kendisi yaşamalıdır. Yüce Allah, insanlara iyiliği emredip kendilerini unutanları; söylemleriyle eylemleri arasında uyumsuzluk olanları şu ayette olduğu gibi uyarmıştır:
□□□□□□□□□□□□□□□□□□ □□□ □□□ □□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□
□□□□□□□□□□□□ □□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□

“Ey iman edenler! Yapamayacağınız şeyi neden söylüyorsunuz?Yapmayacağınız şeyi söylemeniz, Allah katında büyük gazaba sebep olur.”51 Dinin emirlerini bilip yaşamamayı Resulullah (s.), azabı hak edecek bir suç olarak nitelemiş ve şöyle buyurmuştur: “(Ahirette) en şiddetli azaba uğrayacak olanlar, ilimleri kendilerine fayda vermeyen âlimlerdir.”52 Bilgiyi yüklenip de hakkın hâkimiyeti uğrunda kullanmayanları Allah(c.) şu ayette olduğu gibi korkunç bir benzetmeyle tasvir etmiştir:
□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□
□□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□
□□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□

“Tevrat’ın mesajını ulaştırma ve onu uygulama yükümlülüğünü kabul ettikleri halde, sonra bu yükümlülüğü yerine getirmeyenler, tıpkı ciltlerle kitap taşıyan merkebe benzer. Allah’ın ayetlerini yalan sayan kimselerin düştükleri durum ne fecî! Allah böylesi zalim gürûhu hidayet etmez, emellerine ulaştırmaz.”53 Sahabenin Kur’an’ı yaşamak ile tilaveti eş zamanlı götürmeleri ve sonunda her birisinin yaşayan birer Kur’an olmaları oldukça manidardır. Kuran’ın sahabe dönemi en büyük muallimlerinden Abdullah b. Mesud; “Kur’an’ı yaşamayı, Allah’ın kulunu sevdiğinin bir yansıması görmüş, Müslümanların Allah tarafından sevilip sevilmediklerini bilmeleri için hayatlarını Kur’an’a arz etmelerini söylemiştir.”54

Rabbani ulema farzları, vacipleri ve sünnetleri önce kendi hayatlarında uygulayıp sonra diğer insanlara hakikati tebliğ etmişlerdir. Bildiklerini ameli hâle getirerek takva, vera ve haşyet gibi sıfatlarla ahlaklanan bu seçkin kimseleri Hz. Peygamber toplumsal önderlik makamına getirmiştir. Şu rivayet bunun delilidir: Hz. Ali(r.), Resulullah’a sormuş ki; “Hakkında emir veya yasaklama olmayan bir mesele karşımıza gelirse ne yapmalıyız?” Hz. Peygamber şöyle cevap vermiştir: “Din anlayışında derinleşen ibadet ehli kimselerle istişare edin. Tek kişinin görüşüyle karar vermeyin.”55

7. Bilgiyi firavunların iktidarları için kullanmamalıdır. Kur’an bizlere Hz. Musa kıssasını anlatırken onun hâkimiyet mücadelesi verdiği ve siyasal iktidarın temsilcisi olan Firavun’dan da çok bahsetmiştir. Kur’an’dan öğrendiğimize göre firavni sistemi tutan saç ayakları; Belam, Karun ve Hâman’dır. Karun sistemin sermaye, Hâman da sanat gücünün temsilcileridir. Belam ise firavni sisteme destek veren dini ve ilmiye sınıfının temsilcisidir. Hatta Belam’ın ilmi derinliğinin İsm-i azamı bilecek derecede olduğu rivayet edilmiştir.56 Kur’an’ın evrenselliği ve Hz. Musa kıssasının en çok anlatılan kıssa olması bağlamında olayı değerlendirirsek bu sınıflar Hz. Muhammed(s.) ümmetinin de başının belalarıdırlar. Kısacası; karunlar, hamanlar ve belamlar her dönemde vardırlar. Yüce Allah bu sınıflardan olmamak ve firavni özellikler taşıyan sistemlere destek vermemek için Müslümanları bu kişilerin niteliklerini anlatarak uyarmıştır.

A’raf suresinde bu saymış olduğumuz temsilcilerden bahseden Allah Teâlâ, Belam’ı da aynı surede nitelikleriyle tanıtmıştır.
□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□
□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□
□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□
□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□
□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□
□□□□□□□□□□□□□□

“Onlara, kendisine ayetlerimiz hakkında ilim nasip ettiğimiz kimsenin de kıssasını anlat: Evet, o adam bu ilme rağmen o ayetlerin çerçevesinden sıyrıldı, şeytan da onu peşine taktı, derken azgınlardan biri olup çıktı. Eğer dileseydik, onu o ayetler sayesinde yüksek bir mevkie çıkarırdık, lâkin o, dünyaya (ve maddi değerlerine) saplandı ve hevasının/kötü tutkularının esiri oldu. Onun hâli tıpkı köpeğin durumuna benzer: Üzerine varsan da dilini sarkıtıp solur; kendi haline bıraksan da yine dilini sarkıtıp solur! İşte bu, tıpkı ayetlerimizi yalan sayan kimselerin misalidir. Sen olayı onlara anlat, olur ki düşünüp kendilerine çekidüzen verirler.”57 Ayetlerde anlatılan kişinin Belam b. Baura olduğu söylenmektedir. Bu şahıs bilgisini hakkın uğrunda değil de firavunların saraylarının ve sisteminin tahkiminde kullanmıştır. Dünyada değişen bir şey yok. Yine birileri farklı birikimlerini dünya sisteminin ayakta durması için kullanmaktadır. Her ne kadar sarayın yeri Mısır’dan Newyork’a taşınsa da sistem aynıdır. Sarayın beslenme kanalları belamların yurtlarına kadar uzanmaktadır. Buralardan sisteme can verilmektedir. Belamları tanımak artık çok kolaydır. Onlar her ne kadar yaprakla ilgili bilgileri bilseler de ormanı çok iyi tanımazlar. Sığdırlar. Çözüm ve proje üretemezler. Batıla anında teslim olurlar. En büyük marifetleri verili duruma teslimiyettir. Aşağılık kompleksi onların temel vasfıdır. Konforlarına düşkün bencil kimselerdirler. Menfaatleri için yapmayacakları kötülük yoktur. Hayatlarının merkezlerinde kendileri vardır. Belam’lık payesi alınmasın diye sistemi yüceltme adına dini tahrif etmekten sakınmazlar. Mesnetsiz fetvalar(!) verirler. Bazen sağcı bazen de solcu olurlar. Hakka Müslüman olamazlar. Onlar için “gelen ağam, giden paşamdır.” Sistem firavni olduktan sonra siyasette seçici olmanın ve özgün siyaset yapmanın hiçbir önemi yoktur. Rabbani ulema meydanlardan çekilecek olursa; “İnsanlar bu cahil kişileri önder edinirler.”58 “Onlara sorular sorarlar. Daha sonra da verilen bu fetvalarla hem kendileri sapıtırlar, hem de başkalarını sapkınlaştırırlar.”59 Sapkınlaştırma eyleminin bitmesiyle beraber belamlar da görevlerini ikmal etmiş olurlar. Bu çerçevede Hz. Peygamber’in şu hadisini ayrıca düşünmek ve değerlendirmek gerekir: Hz. Peygamber sanatsal bir anlatımla bir defasında ilginç bir açıklamada bulunmuştur: “Ümmetim hakkında en çok korktuğum şey; kitap ve süttür.” Sahabe bunun üzerine; “Ya Resulullah! Kitaptan neyi kast ettiniz?” demişlerdir. Hz. Peygamber(s.), “Kitaptan kastım, münafıklar kitabı öğrenirler ve öğrendikleriyle (demogoji yaparak) Müslümanlara karşı mücadele ederler.” buyurmuştur. Sütten kastının ne olduğunu sorduklarında ise şöyle cevap vermiştir: “İnsanlar sütü severler. (Hayvanlarının peşlerine düşerek) toplumdan uzaklaşırlar ve (vakit namazlarında ve Cuma günlerinde) cemaat (la namaz)ı terk ederler.”60 Hz. Peygamber, işinin peşine düşüp cahil kalmayı ve cemaatten kopmayı bu hadisiyle kınadığı gibi, bilgiyi münafıkça kullanarak Müslümanların aleyhine, küfrün lehine kullanmayı da aynı şekilde kınamıştır. Belamlaşmak; ilmi münafıkça kullanmaktır. Sadece kâfirlerin saltanatı için bilgi üretmektir.
SONUÇ:
Din, Allah Teâlâ’nın tüm insanlığa göndermiş olduğu ve hayatın bütün çcephelerini kuşatan vahiyler toplamıdır. Amacı insanlığı dünyada hidayete erdirip onlara ahiret saadetini kazandırmaktır. Batılıların kabul ettikleri bir din anlayışı Müslümanlıkta yoktur. İslâm’a göre din; hem inanç hem de hukuk, iktisat, eğitim, siyaset ve ahlaktır. Kısacası din hayatın her alanını çevreleyen ve sorunlarına vahiy eksenli çözümler üreten bir kurumdur. En geniş anlamıyla; Allah Teâlâ ile insan, insanla insan ve insanla diğer varlıklar arasındaki ilişkileri düzenleyen ilahi nizamdır. Bu anlamda din Hz. Âdem ile beraber gönderilmeye başlamış ve Hz. Muhammed’le sona ermiştir. Allah Teâlâ Peygamberimizden sonra bir daha din de peygamber de göndermeyecektir. Allah Teâlâ’nın gönderdiği dinlerin ortak adı İslâm’dır. Farklı dinler, insanların İslâm’dan saptıktan sonra ortaya çıkarmış oldukları bidatlerdir.

Peygamber Efendimize verilen İslâm dininin dışındaki ilahi dinlerin hepsi bölgeseldir. Peygamber Efendimiz ve ona verilen İslâm ise tek evrensel dindir. İslâm dini daha önceki tüm dinleri nesh etmiş/yürürlükten kaldırmıştır. Yani İslâm nasihtir. Kitab'ı Kur'an'ı Kerim, peygamberi de Hz. Muhammed'dir. Bu dinin ve kitabının içerisindekileri tebliğ, kapalılıkları beyan, dini yaşamak suretiyle temsil ve üküm olmayan konularda ilahi denetim altında teşri hakkı Hz. Peygamber'e verilmiştir. Bu anlamda şunu söyleyebiliriz; sünnet-hadis bilinmeden Kur'an-ı Kerim'i anlamak mümkün değildir. Dolayısıyla Kur'an bilinmeden de İslâm bilinip anlaşılamaz. Sünneti ve hadisi inkâr üzerine inşa edilen bir din algısı sadece sahte/yalancı peygamberler üretir. Zira bu sapkın anlayışın temelinde Hz. Peygamber'i devre dışı tutup başka kimseleri peygamber yerine koymak, sonra da dünya finans merkezli yeni dünye düzeni/dininin önünü açmak vardır.
Hz. Peygamber sağlığında gerekli açıklama ve uygulamaları yetterince yapmıştır. Sonraki dönemlerde yeni olaylar meydana geldiğinde müçtehit âlimler meseleleri vuzuha kavuşturmuşlardır. Ehliyeli âlimler oldukça da içtihat kapısı hep açık kalmış ve kalacaktır. Günümüz için de bu önerme geçerlidir. Rabbani âlimlerin, dinin tebliğ, tebyin, temsil ve içtihatla meselelerin çözüme kavuşturulmasında çok önemli bir yerleri vardır. Onların varlığı dinin hem gündemde olması hem de din karşıtı yapılanmalarla hesaplaşmak için çok önemlidir. Rabbani ulemanın vasıflarını Kur'an ve sünnet belirlemiştir. İnsanlar bu üstün nitelikli zevatı bulup onlardan din öğrenmelidirler. Sapıklardan ve ehliyetsiz kimselerden; ilimden ve usulden yoksun şahıslardan din öğrenilecek olursa toplumsal bir sapkınlığın yaşanacağı muhakkaktır.

Bu çalışma kurumsal anlamda dini ve bu dinin tebliğcilerini nitelikleriyle tanıtan bir çalışmadır. Âlimle zalimi birbirinden ayırt etmek; zalimlere ilim adına iltifat etmemek için yapılmıştır.

Dipnotlar
1 Heysemi,zevaid, c.I,s.162 2 Tirmizi,Sünen, c.V,s.48 3 Heysemi,a.g.e, c.I,s.126. 4 Acluni,Keşf'ü-l Hafa, c.II,s.65 5 Acluni,Keşf'ü-l Hafa, c.II,s.65 6 Acluni,Keşf'ü-l Hafa,c.I,s.87. 7 Darimi,Sünen, c.I,s.107 8 Bagavi, Muhammed el- Ferra, Mealim'ü-tTenzil (Muhtasar), Beyrut, Trsz.s.135 9 Hakim,Müstedrek, Had.No. 6310, c.III,s.626 10 Âl-i İmran 3/7 11 Tirmizi, 19, İlim, Had.no:2686,c.V,s.50 12 Maturidi, Te'vilat, c. II, s.312,(Bu açıklama tahkik sahibi Mecdi Basallum'a aittir.) 13 Taberi, Cami'u-l Beyan, c.III,s.185 14 Acluni,Keşf'ü-l Hafa,c.II,s.87 15 Hazin,Ali b. Muhammed, Lübab'u-t Te'vil, İst,trsz, c.I,s.241 16 Sülemi,Hakaik'u-t Tefsir, c.I, 165 17 Heysemi,Zevaid, c.I,s.126: El-Bağdadi,Hatip,Ahlak'u-r Ravi,c.I,s.209 18 Acluni,Keşf'ü-l Hafa,c.I,s.258 19 El-Ramahurmizi,Hasan b.Abdurrahman, Muhaddis'ü-l Fasıl,s.415 20 Acluni,Keşf'ü-l Hafa,c.II,s.65 21 Darimi,Sünen,c.I,s.61 22 İbrahim 14/18 23 Ahmed,Müsned, (Tah: Muhammed Şakir, Had no:8438) c.XVI,s.193. 24 İbni Mace,Mukaddime,23, Had.no:254, c.I,s.93. 25 Ahmed,Müsned, c.I,s.22,Heysemi,Zevaid, c.ı,s.187. 26 Tirmizi,19,Had.no:2681,c.V,s.48. 27 Suyuti,Cami'u-s Sağir,Had.no:7767c.II,s.475. 28 Bakara2/159 29 Heysemi,Zevaid, c.ı,s.184. 30 Heysemi,Zevaid, c.ı,s.141. 31 İbni Mace,Mukaddime,17, Had.no: 227,c.I,s.82-3. 32 Buhari,3,İlim,15,Had.no:73, s.33. 33 El-Bağdadi,Hatip,Ahlak'u-r Ravi,c.I,s.510 34 Ahmed,Müsned,(Tah: Muhammed derviş,Had.no:8054)c.III, s.172. 35 Kur'an'da tahrif kavramı ile ilgili bkz:Bakara2/75;Âl-i İmran3/78;Nisa4/46;Maide5/13,41 36 Kurtubi,el-Cami li Ahkam'i-l Kur'an,c.II,s.9. 37 Cürcani, a.g.e, s.116. 38 Kuşeyri, Risale, s.279-281. 39 Acluni,Keşfu'l-Hafa,c.I,s.42;Taberi,Camiu'l-Beyan, VII, 528; Heysemi,Mecmau'z-Zevaid, X, 271. 40 Acluni, a.g.e, c.I,s. 42. 41 Acluni, a.g.e,c.II,s.336. 42 El-Ramahurmizi,Hasan

b.Abdurrahman, Muhaddis'ü-l Fasıl,s.574. 43 Cürcani, Tarifat, s. 98. 44 Ahzab 33/39. 45 Cürcani, Tarifat, s. 95, 98. 46 Malik,Muvatta,18, Sıyam,4, had.no.9,c.I, s.289. 47 Fatır 35/28 48 Sabuni,Muhammed Ali,Min küniz'i-s sünne, s.50 49 Bakara 2/41 50 Bakara 2/79; Ayetleri satmakla ilgili bkz:Bakara2/174; Âl-i İmran3/199;Maide5/44 51 Saff 61/2-3 52 Acluni,Keşfu'l-Hafa,c.I,s.131;Kurtubi, Cami'u-l Ahkam'i-l Kur'an, c.I,s.366. 53 Cuma 62/5 54 Abdullah b. Ahmed b.Hanbel, es-Sünnet,s,28. 55 Heysemi,Mecmau'z-Zevaid,c.I,s.178. 56 Kurtubi, Cami'u-l Ahkam'i-l Kur'an, c.I,s.369. 57 A'raf 7/175-6 58 Abdürrezzak,Musannef,Had.no:20477,c.XI,s.256. 59 Ahmed,Müsned,c.II,s.162 60 Ahmed,Müsned,c.IV,s.143